

376.1:373.011.33(072)
H12

MINISTERUL EDUCAȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

LUMOS MOLDOVA

ADAPTĂRI CURRICULARE ȘI EVALUAREA PROGRESULUI ȘCOLAR ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE

GHID METODOLOGIC

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
LUMOS MOLDOVA

**ADAPTĂRI CURRICULARE
ȘI EVALUAREA PROGRESULUI ȘCOLAR
ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE**

GHID METODOLOGIC

Chișinău, 2012

Ghidul a fost elaborat în cadrul Proiectului „Dezvoltarea și promovarea educației incluzive”, implementat de către A.O. „Lumos Foundation Moldova”, în colaborare cu Ministerul Educației al Republicii Moldova

**Ghidul a fost aprobat prin: Decizia Consiliului Național pentru Curriculum din 09.02.2012
Ordinul Ministerului Educației nr.139 din 15.03.2012**

Autori: Hadîrcă Maria, dr., Institutul de Științe ale Educației
Cazacu Tamara, dr., Institutul de Științe ale Educației

Coordonatori: Gînu Domnica, dr., conf. univ., manager de Program, Lumos Moldova
Bulat Galina, manager de proiect, Lumos Moldova
Eftodi Agnesa, expert, Lumos Moldova

Recenzenți: Bucun Nicolae, doctor habilitat, profesor universitar
Guțu Vladimir, doctor habilitat, profesor universitar

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Hadîrcă, Maria.

Adaptări curriculare și evaluarea progresului școlar în contextul educației incluzive / Maria Hadîrcă, Tamara Cazacu ; coord.: Domnica Gînu, Galina Bulat, Agnesa Eftodi. – Ch. : Cetatea de Sus, 2012. – 101 p.

2210 ex.

ISBN 978-9975-4367-2-4.

CZU 37.091

H 12

CUPRINS:

Abrevieri	4
Introducere	5
CAPITOLUL 1. REPERE TEORETICE ȘI METODOLOGICE PRIVIND EDUCAȚIA INCLUZIVĂ	7
1.1. Concepte privind asigurarea accesului la educație pentru toți copiii	7
1.2. Educația incluzivă în Republica Moldova	11
1.3. Rolul cadrelor didactice în calitate de agenți ai reformei și promotori ai educației incluzive	14
1.4. Instruirea diferențiată în școala incluzivă	17
1.5. Teoria inteligențelor multiple – bază pentru diferențierea și individualizarea parcursului școlar	21
CAPITOLUL 2. ADAPTĂRI CURRICULARE	26
2.1. Considerații generale privind adaptările curriculare	26
2.2. Competența – componentă de bază a curriculumului adaptat	31
2.3. Recomandări privind adaptările în procesul educațional incluziv	36
2.4. Modalități de adaptare a curriculumului școlar	41
2.5. Modele de adaptare curriculară	42
CAPITOLUL 3. EVALUAREA PROGRESULUI ȘCOLAR AL ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE	54
3.1. Viziunea curricular-incluzivă asupra evaluării rezultatelor școlare	54
3.2. Adaptarea evaluării la principiile educației incluzive și la cerințele evaluării autentice	58
3.3. Metodologia de proiectare a activității de formare-evaluare a competențelor școlare	61
3.4. Metode, tehnici, instrumente de evaluare a competențelor școlare	62
BIBLIOGRAFIE	87
ANEXE	88

Abrevieri:

APC – Administrația publică centrală

APL – Administrația publică locală

CES – Cerințe educaționale speciale

PEI – Plan Educațional Individualizat

TIM – Teoria inteligențelor multiple

INTRODUCERE

Pornind de la teza axiomatică enunțată în Declarația de la Salamanca (1994), privind *unicitatea profilului educațional al fiecărui copil*, bazat pe particularitățile și necesitățile (cerințele) proprii, personalizate și contextualizate, sistemele de învățământ trebuie să își revizuiască resursele în sensul creării condițiilor pentru ca *toți copiii, indiferent de condiționările fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură, să se educe și să se dezvolte în medii de învățare comună*.

Teza sus-enunțată presupune schimbări de anvergură la toate palierele și pe toate compartimentele sistemului de educație, inclusiv la capitolul curriculum.

Curriculumul școlar proiectat și implementat actualmente în învățământul preuniversitar din Republica Moldova reprezintă o nouă etapă de dezvoltare curriculară, iar aceasta vizează trecerea de la proiectarea demersului educațional în baza obiectivelor pedagogice la centrarea acestuia pe formarea-dezvoltarea de competențe școlare. Problema care se pune astăzi în fața școlii generale este înzestrarea fiecărui elev cu un minimum de competențe funcționale, necesare acestuia fie pentru accesarea la un nou nivel de învățământ, fie pentru o inserție mai reușită în viața socială.

Pe de altă parte, o nouă provocare pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar o reprezintă educația incluzivă a copiilor cu cerințe educaționale speciale, încadrați în învățământul general, în medii de învățare comune, alături de semeni lor. Astfel, școala trebuie să fie capabilă să realizeze un învățământ diferențiat și să asigure o educație de calitate pentru toți și pentru fiecare.

Noile tendințe în dezvoltarea și modernizarea educației impun necesitatea elaborării materialelor-suport pentru asigurarea metodologică a procesului de incluziune școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul general. În particular, se resimte necesitatea unor metodologii privind adaptarea curriculumului general la potențialul și necesitățile speciale ale copiilor, pentru a evita eșecul școlar al acestora, a-i sprijini în activitatea lor de învățare și a le asigura parcursuri școlare diferențiate și individualizate. Adaptarea ofertei educaționale la posibilitățile de învățare ale tuturor copiilor și la diferențele din societate constituie o adevărată provocare pentru școala modernă.

Școala trebuie să identifice, să recunoască și să reacționeze la diversitatea cerințelor elevilor, prin armonizarea strategiilor de învățare cu tehnologiile didactice, precum și cu diferite grade și nivele de învățare, astfel încât să asigure o educație de calitate pentru toți, inclusiv pentru copiii cu dificultăți de învățare, cu probleme de adaptare și integrare.

Prezentul ghid este structurat în trei capitole în care sînt prezentate aspectele teoretice și metodologice ale proiectării și realizării procesului educațional din perspectiva educației incluzive și vizează